

57 Informatiebrief

Zaaknummer: Z/26/112060
Documentnummer: 492797
Datum: dinsdag 16 juni 2026/verzonden 17 juni 2026
Onderwerp: Onderzoek provincie Zuid-Holland naar bestuurlijke samenwerking Leidse Regio
Portefeuillehouder: Burgemeester Stermerdink
Bijlage(n): *Presentatie onderzoek bestuurlijke samenwerking Leidse regio 16 april 2026*

Geachte Raad,

De provincie Zuid-Holland heeft de gemeenten in de Leidse regio en Katwijk een onderzoek aangeboden dat ingaat op bestuurlijke samenwerking. Daarbij wordt het geen herhaling van de eerdere onderzoeken die zijn gedaan. Dit onderzoek is een aanbod aan onze regio met als doel een actuele momentopname ("foto") van de regio te maken. Deze momentopname geeft ons inzicht in hoe de samenwerking functioneert en welke kansen er liggen voor versterking van deze samenwerking. Het bureau Rijnconsult is ingehuurd om dit onderzoek te verrichten.

Achtergrond

De Leidse regio functioneert als één stedelijke agglomeratie. Inwoners maken gebruik van voorzieningen over gemeentegrenzen heen, vaak zonder zich daarvan bewust te zijn. Uit het onderzoek "Zuid-Hollandse netwerken" (Tordoir & Poorthuis, 2017) blijkt dat de Leidse regio een sterk geïntegreerde gemeenschap vormt met een brede externe oriëntatie, onder meer richting Duin- en Bollenstreek, Wassenaar, Den Haag en Amsterdam. Ook Katwijk en delen van Teylingen en het Kaaggebied zijn functioneel verbonden met de Leidse regio.

De regio kent sterke economische clusters, zoals het internationaal georiënteerde Life Science & Health cluster (Leiden Bio Science Park), Unmanned Valley en de relatie met het spacecluster (ESA-ESTEC), met een stevig MKB als basis. De regio heeft nog onbenutte kansen om in de bestuurlijke samenwerking opgaven vanuit het perspectief van één stedelijke agglomeratie op te pakken.

Doel en scope

De "foto" die gemaakt gaat worden geeft ons inzicht in de kansen en bedreigingen voor de regio, de samenwerking in de Leidse regio (bestuurlijk, ambtelijk, triple helix, etc.) en de huidige en toekomstige bestuurlijke en ambtelijke slagkracht van de gemeenten (zowel bij individuele gemeenten als gezamenlijk), mede in relatie tot de eigen opgaven en de realisatie van de geïnventariseerde kansen. De focus van het onderzoek ligt op ruimte, economie, mobiliteit en arbeidsmarkt. Het onderzoek geeft inzicht in de staat van gemeenten en het vermogen van gemeenten met betrekking tot de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking ten opzichte van de ruimtelijk-economische agenda. In de bijgevoegde presentatie vindt u een nadere toelichting op het onderzoek.

Reactie en rol gemeenten

De zes gemeenten hebben kennis genomen van dit aanbod. Samen met de provincie hebben de burgemeesters van de zes gemeenten de onderzoeksvragen aangescherpt en de scope van het onderzoek bepaald. We denken dat het onderzoek inzicht geeft in hoe de samenwerking kan worden versterkt. Ook biedt het kansen om onze eigen opgaven mogelijk effectiever aan te pakken, zoals het realiseren van woningbouw, de toegankelijkheid van de gemeente te vergroten, het versterken van de samenwerking op het gebied van sport en sportvoorzieningen en netcongestie, het verbeteren van de dienstverlening aan onze inwoners en het verkleinen van de krapte op de arbeidsmarkt.

Proces

De provincie financiert dit onderzoek. De bijdrage van onze gemeenten is primair het ter beschikking stellen van relevante documenten en het meewerken aan enkele interviews of verdiepende gesprekken. De burgemeester zit namens de gemeente in de stuurgroep. Het onderzoek is op het moment van schrijven reeds gestart. De provincie verwacht dat het onderzoek uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027 is afgerond. Wij zullen de resultaten van dit onderzoek met uw raad delen.

Mocht uw raad een nadere toelichting willen ontvangen op het onderzoek, dan zijn de commissaris van de Koning en de gedeputeerde Bestuur graag bereid om een mondelinge toelichting te komen geven.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Waddingen,
gemeentesecretaris

mw. drs. N. Stemerding,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Onderzoek versterken bestuurlijke samenwerking Leidse regio

Diederik Hommes, Tjin Bremer en Jeroen Bronswijk
16 april 2026

Doel

De Leidse regio kent sterke economische clusters, zoals het internationaal georiënteerde Life Science & Health cluster (Leiden Bio Science Park) en de relatie met het spacecluster (ESA-ESTEC), met een stevig MKB als basis. De regio heeft in opvolging van de Toekomstvisie Leidse regio 2027 nog onbenutte kansen om in de bestuurlijke samenwerking opgaven vanuit het perspectief van één stedelijke agglomeratie op te pakken.

Dit onderzoek is een aanbod aan de regio met als doel een actuele momentopname van de regio te maken, zonder historische analyse, die inzicht geeft in hoe de samenwerking functioneert en welke kansen er liggen voor versterking.

Dit onderzoek focust zich op een **'foto' maken van de Leidse regio** (Leiden, Oegstgeest, Leiderdorp, Zoeterwoude en Voorschoten - en Katwijk voor de ruimtelijk economische samenhang met de Leidse regio). Deze 'foto' moet inzicht geven in:

- de **kansen en bedreigingen** voor de regio,
- de **samenwerkingen** in de Leidse regio (bestuurlijk, ambtelijk, triple helix, etc.) en
- de **huidige en toekomstige bestuurlijke en ambtelijke slagkracht** van de gemeenten* (zowel bij individuele gemeenten als gezamenlijk), mede in relatie tot de eigen opgaven en de realisatie van de geïnventariseerde kansen.

Onderzoeksvragen

1. Ruimtelijk, economie en arbeidsmarkt: Hoe ziet de ruimtelijk-economische (incl. mobiliteit) en sociaaleconomische samenhang eruit? Inclusief Life Science & Health cluster, sectorstructuren, vestigingscijfers, met aandacht voor Katwijk. Vanuit verschillende perspectieven.
2. Bestuurlijke samenwerking: Welke samenwerkingsverbanden bestaan er bestuurlijk, ambtelijk en in triple helix? Hoe functioneren deze, wat gaat goed, waar is ruimte voor verbetering en hoe creëren we beweging? Zijn er onderliggende patronen zichtbaar in de diverse samenwerkingen?
3. Inzicht in de staat van gemeenten t.o.v. ruimtelijk-economische agenda*. Dit is geen volwaardig bestuurskracht onderzoek, maar gaat over de bevindingen per gemeente gedurende het onderzoekstraject.

* Wij focussen in deze opdracht op het vermogen van de gemeenten m.b.t. bestuurlijke en ambtelijke samenwerking, niet hun algemene bestuurskracht.

Resultaten

- Rapportage: Een handzaam einddocument met de “foto” van de Leidse regio, inclusief onderbouwing en visualisaties en een weergave van de staat per gemeente t.o.v. de ruimtelijk-economische agenda.
- Presentaties: Eén voor bestuurlijke bespreking. De projectleider verzorgt beide presentaties.

Het eindproduct moet bestuurlijk bruikbaar zijn en bijdragen aan een gezamenlijk beeld van de regio en haar kansen.

Visie op opdracht en aanpak

- Diepgang in de analyse door het maken van een '**röntgen'-foto om patronen & grandoorzaken en hefbomen** in het systeem te identificeren. Voorkomen symptoombestrijding.
- Niet alleen fotograferen, ook alvast **beweging creëren**, door een externe oriëntatie die niet alleen 'hoofd', maar ook 'hart' raakt:
  - **Fishbowls** (de eigen triple helix, en andere succesvolle samenwerkingen als Brainport Eindhoven): hoe kijken netwerkpartners aan tegen de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking in de Leidse regio, wat is helpend en belemmerend? Welke patronen signaleren zij? Hoe kijken succesvolle regio's naar de Leidse regio? Wat hebben zij geleerd over effectiviteit en hoe is dat in deze regio?
  - **Vergelijkend onderzoek**: hoe doet de Leidse regio het t.o.v. andere regio's? (o.b.v. informatie die voorhanden is)
  - Regionale ruimtelijk-economische en sociaal-economische agenda: in kaart brengen wat de **ontwikkelingen en opgaven in de Leidse regio zijn: kansen en bedreigingen**.
- Opwerken van alle beschikbare informatie, samen met betrokken ambtenaren, geen aanvullend onderzoek doen om de ruimtelijk-economische en sociaaleconomische samenhang in kaart te brengen.

Onze aanpak in één overzicht

